

Vageltõugud võivad levida männitaimedelt aiakultuuridele.

Kes elab rododendroni juurte vahel?

Leidsin rododendroni narmasjuurte vahelt väikesi valgeid ussikesi ja tikupeasuursi mune. Mis kahjurid need on? Olen istutanud viimase kümne aasta jooksul mitmeid rodosid. Oleks kahju, kui need välja läheks. Kas see kahjur võib ka teistele taimedele üle minna. Mida tõrjeks teha?

Vastab

VÄINO PALLUM

Kahjuks ussikeste (vastsete) napp kirjeldus ei võimalda väita, mis putukaga on tegu. Võib ainult oletada, et need ussikesed on kõrvkärsaka vageltõugud. Kõrvkärsakad on kärsaklaste sugukonda kuuluvad väikesed mustjashallid ja mustad lühikese jämenenud kärsaga lennuvõimetud mardikad. Levinumad liigid on soonik-kõrvkärsakas (*Otiorynchus sulcatus*), kivi-kõrvkärsakas (*O. ovatus*) ja sale-kõrvkärsakas (*O. singularis*).

Nende vageltõugud on tuntud eeskätt noorte männitaimede juurte kahjuritena. Kui aed asub männimetsa lähedal, võivad nad sealt levida ka aiataimedele. Samuti võivad sattuda aeda turbaga.

Kõrvkärsakate vastsed võivad kahjustada paljude kultuurtaimede juuri – rododendron, roos, elu-

Öösel saab mardikaid lehtedelt ära korjata.

lõng, sirel, jugapuu, maasikas, vaarikas, alpikann, begoonia, krüsantheem, priimula ja hortensia.

Mardikad (valmikud) söövad lehtedesse ja õienuppudesse ebakorrapäraseid auke. Rododendronitel asuvad need leheservades. Kahjureid – 10 mm suurusi mardikaid – on väga harva näha, sest nad liiguvad ja toituvad öösiti. Päeval varjuvad mullatükkide all. Üks isend muneb suve jooksul mulda kuni sada muna.

Munemiseks eelistab happelist mulda, seepärast on rododendro-

ni kasvukoht kahjuri elutegevuseks igati soodus. Vastsed kooruvad munadest umbes kahe nädala pärast.

Nad on valkjad kollakaspruuni peaga, täiskasvanult 6–8 mm pikused, kõverdunud, meenutades põrniklaste noori tõuke, ent on jalutud. Taim narmasjuuri närvivad kolm-neli kuud.

Kahjuri areng mullas kestab talviselt kaks aastat. Esimesel aastal talvitub vageltõuk, teisel mardikas. Viimane väljub mullast mai lõpul – juuni algul ja alustab munemiseelset küpsussööma lehtedel.

Kõrvkärsaka liikidest on soonik-kõrvkärsakas ebatavalise bioloogiaga – paljuneb enamasti partenogeneetiliselt ning isaseid isendeid esineb suhteliselt harva.

Tõrjeks kobestage sagedasti mulda, et vigastada tõukusid taime kasvuperioodil. Ka võite rododendroneid kasta Actara 25 WGga (2–3 g/10 l). Tehke seda kahenädalase vahega kaks korda. Aga enne Actara kasutamist kõrvaldage muld taime juurekaelalt ja kastke taimi puhta veega.

Söömakahjustuse ilmnemisel korjake mardikad mai–juuni valgetel öödel rododendroni lehtedelt ära ning hävitage. Maapind katke paksult saepurukompostiga.